

SUMČÍ PŘÍVLAČ

aneb Sumci
to chtějí taky!

V řadě zemí EU je lov dravých ryb na živou nástražní rybku zakázán, anebo silně omezen. Můžeme tedy očekávat, že podobná pravidla začnou platit v budoucnosti i u nás. Důkazem toho jsou zostřené polemiky „dravcařů“ na rybářských internetových serverech a také větší tlak vyvíjený ochránci přírody na naše zákonodárce.

text Tomáš Rozsypal

D. Havlíček: *Tuto aktivní rybolovnou techniku, při níž prohledávám vodní řiši umělou vláčecí nástrahou a čekám na ono slastné BUCH, považuji vedle vábničky za jednu z nejkrásnějších metod lovu sumce. Jen mi trochu vadí, že šance na zdolání opravdu velkého vousáče bývají minimální. Ačkoliv jsem již celou řadu sumců uvlácel, touto kapitolou vás tentokrát provede opravdový odborník, můj skvělý kamarád a rybářský učitel **Tomáš Rozsypal**. Na svém kontě má již stovky sumců uvláčených v českých revírech. A nyní mu tedy předávám slovo.*

Mnozí rybáři mají určitě v živé paměti zmatky, které nastaly těsně před zahájením lovu dravých ryb v sezóně 2004. Šlo tehdy o vyhlášení (a vzápětí i dementování) zákazu chytání na živou rybku. Milovníci přívlače rozruch přijali bez velkých emocí, zato ortodoxní rybičkáři málem houfně táhli na Hrad! Snad nejhlasitěji se proti omezení živé nástrahy ozývali právě specialisté na sumce, kterým se hroutil sen o ulovení trofejních vousáčů. Situace se nakonec vrátila do zaběhlých kolejí pár hodin před úvodním náhozem a horké hlavy zchladly. Nikdo nic nezískal, nikdo nic neztratil. Možná jen ti sumci...

■ Sumčí přívlač ano, či ne?

Sumci určitě nejsou takovými milovníky umělých nástrah jako třeba štiky, okouni, pstruzi, boleni či ostatní rybí dravci, je však bezpodmínečně nutné nastražovat při jejich lovu živé ryby? Jelikož fandím spíše aktivním způsobům rybolovu, pak má odpověď zní NE!

Abych ovšem nebyl nařčen z podjatosti, měl bych se na problém podívat očima těch, kteří stojí na druhé straně barikády. Při chytání velkých sumců docílíme s živou rybou ve srovnání s ostatními nástrahami nesrovnatelně lepších výsledků. I když... Ze statistiky trofejních ryb paradoxně vyplývá, že z dvaceti největších exemplářů zdolaných na našem území byla téměř polovina kusů ulovena na něco jiného než na živou rybu (umělé nástrahy, trs rousnic, pi-javice, boilie!). A tak ulovení „kníratých obrů“ zmiňovanou přívlačí není zase takovou utopií, jak by se na první pohled zdálo.

■ Pár rad adeptům sumčí přívlače

Sumčí přívlač není rozhodně disciplínou pro primadony. Nároky kladené na lovce jsou mnohonásobně vyšší než u dalších rybolovných technik. K uvláčení sumce (velkého) potřebujete

▲ Na přívlač ulovíte i velký kus. Příkladem může být tento sumec o délce 177 cm.

dostatečné zkušenosti, vhodné místo, nekonečnou trpělivost, správně dimenzované náčiní, ale hlavně – mít obrovskou kliku! Doprovodnými faktory úspěchu jsou i optimální doba (čas) lovu a výběr patřičné nástrahy. Toto vše musíte skloubit dohromady, jinak se hon na sumce zvrtné v pouhý nesplněný sen rozleptávající rybářovu psychiku jako kyselina.

Když s přívlačí teprve začínáte, nepodléhejte iluzi, že hned při první výpravě budete tahat sumce z vody jako mrkve z písku. Nejdříve si to raději vyzkoušejte s jemnějším náčiním na menších dravcích, a až získáte dostatek zkušeností, pokuste se o vysněného vousáče. Ten, kdo si troufne na nevyzpytatelné sumce bez přípravy, vystavuje se riziku, že ho záhy opustí elán a odpadne dřív, než se dostaví záběr.

► Malá ryba – také ryba! Každé úspěšné zlodání je cennou zkušeností do budoucna.

■ Sumec – medvěd našich vod

Toto srovnání s lesním huňáčem není vůbec přehnané. Oba predátoři mají spoustu společných rysů i vlastností. Především jsou ve svém okolí téměř neomezenými pány. Nad sebou mají pouze člověka, avšak ten si musí vypomáhat „berličkami“ technických vymožeností, aby se jim dostal na kůži.

Sumec i medvěd stojí po právu na vrcholku potravinového řetězce v ovládaném teritoriu. Oba se vyznačují mimořádnou silou, houževnatostí a odolností. Loví převážně v noci. A přestože jsou dokonalými dravci, často si pochutnají na mršinách. Klamou dobráčkou vizáží – vypadají sice neohrabaně, ale v případě nutnosti dokážou být mrštní a rychlí. Milují teplo, rádi lenoší a v zimě odpočívají. Podobných srovnání by se asi našlo více, všechno ovšem směřuje k jediné otázce: „Vyrázili byste na medvědy se vzduchovkou?“

■ Výběr náčiní a pomůcek

Při lovu sumců přívlačí je základní podmínkou úspěchu. Obstojí pouze ta nejspolehlivější výbava! Tím nemám na mysli jenom kvalitní prut a naviják, ty si lovec většinou ohlídá, nýbrž i ostatní „maličkosti“, například šňůry, nástrahy, háčky. Vše musí být dostatečně prověřeno a sladěno. Každý větší sumec během boje bezpečně odhalí slabinu použité výzbroje, proto neprohloupí ten, kdo ještě před lovem celou sestavu podrobí zatěžkávacím zkouškám.

Před prvním náhozem byste měli v každém případě zkontrolovat i zdánlivé drobnosti, např. spolehlivost karabinek a kroužků, ostrost i tvrdost háčků a pevnost uzlů. Právě tyto maličkosti bývají obvykle nejslabším článkem pomyslného řetězce. Vhodným náčiním a doplňky se budu zabývat postupně, nyní začnu základním vybavením.

■ Jak vybrat vláčecí prut na sumce

Reklamní slogan pro výběr prutu na sumce by mohl znít: „Pořádný prut je grunt!“ Pod slovem „pořádný“ si ale nepředstavujte bidlo na srážení ořechů, nějakou kolejnici či závoru. Kromě běžných ukazatelů, např. délky, vrhací zátěže, akce, kvality materiálu a oček, vzhledu apod., je nutné vzít v úvahu i další faktory. Vzhledem

k tomu, že vybíráte prut na těžší přívlač, popřemýšlejte také o váze prutu (během lovu jej neodkládáte do žádné vidličky, svíráte jej neustále v dlani) a objemu úchopu (roura od kamen se špatně drží a ještě hůř se s ní nahazuje).

A proč se o tom zmiňuji? Při svých toulkách kolem vody poměrně často potkávám rybáře odhazující sumčí nástrahy pomocí úděsných monster, která připomínají vláčecí pruty jen velice vzdáleně! Vsměš jsou to masivní teleskopy s vrhací zátěží nad 200 g, vázících bez navijáku půldruhého kilogramu a s rukojetí o průměru menší PET-lahve. Po půlhodině vláčení bývají majitelé těchto „fortelných cajků“ zcela vyčerpaní, ačkoli o rybu ani nezavadili.

Tak jaký má tedy být sumčí vláčák? Znovu opakuji: dostatečně kvalitní! Doporučené parametry prutu bych shrnul následovně:

▲ Při sumčím přívlači bezpodmínečně potřebujete spolehlivý prut i naviják!

Délka prutu

Optimální je délka 250–300 cm (8–10 stop), neboť sumci se vyskytují spíše v rozlehlejších vodách. Kratší pruty (8') využijete více při vláčení z lodě nebo z belly boatů, delší (10') zase při přívlači ze břehu v rozlehlejších sumčích revírech.

Vrhací zátěž

Varianta I: Běžný štikový prut (15–40 g) pro menší lokality s řídkým výskytem sumců o velikosti do jednoho metru.

Varianta II: Lososí prut (20–80 g) na střední řeky s výskytem dravců o hmotnosti do 20 kg.

Varianta III: „Sumčák“ (40–100 g) na rozlehle řeky a přehrady s výskytem sumců o hmotnosti do 50 kg.

◀ Spodní díly přívlačových prutů. Jednotlivé pruty se vzájemně liší parametry, např. vrhací zátěží, délkou, akcí, použitým materiálem, provedením i výrobcem. Všechny modely na snímku však mají jedno společné, jsou totiž spolehlivě prověřeny praxí v rozličných podmínkách, a proto je mohu jenom doporučit.

Varianta IV: „Mořský vláčák“ (50–150 g) do revírů (převážně zahraničních) s prokazatelným výskytem trofejních kusů.

Osobně preferuji variantu II, neboť v našich podmínkách se nejčastěji střetávám se sumci v rozmezí 5–20 kg.

Akce prutu

Jednoznačně tvrdá špičková akce označovaná jako A. Takové pruty jsou určeny k lovu dravců s tvrdými kostnatými čelistmi a sumec do tohoto „vlčího spolku“ svým mohutným stiskem čelistí a kartáči zubů určitě zapadá!

Konstrukce

Dvoudílný vláčecí prut je rozumným kompromisem mezi vhodnými transportními podmínkami a nenarušenou akcí prutu. Jen proboha žádné teleskopy, čekala by na vás mizerná akce, vyšší váha a nižší životnost prutu!

Kvalita materiálu

Ideální je lehký a přitom pevný vláčák. Jde o moderní uhlíkový prut se všemi předpoklady vydrzet extrémní námahu a hmotností docela zanedbatelnou. Těžké plné lamináty jsou už naštěstí minulostí...

Hmotnost prutu

Souvisí přímo s konstrukcí prutu i druhem materiálu. Pravdou je, že hmotnost a vyvážení celku nejvíce ovlivní až velikost a váha použitého navijáku.

Tip

...na spolehlivé spojení šňůry s nástrahou

Na sumčím „vláčáku“ by nemělo chybět očko na zaklesnutí háčku (trojháčku) nástrahy. Vyvarujte se zabodnutí hrotu do korkové rukojeti nebo jeho zaháknutí za vodící očko prutu. Nástrahy na sumce bývají opatřeny robustními háčky a k lovu se používá silnější vlasec (splétaná šňůra), a tak by se mohl vláčecí prut vážně poškodit!

▲ Kvalitní vláčecí prut musí být parťák, na nějž se můžete kdykoli spolehnout!

Kvalita oček

Vzhledem k častějšímu používání splétaných šňůr a vysokopevnostních vlasců při přívlačí musí být prut osazen těmi nejkvalitnějšími očky, např. S. I. C., Hardloy, Zirconium Oxide, titanovými kompozity.

Značka prutu

Na trhu je v současnosti k dostání spousta kvalitních prutů i pod méně známými názvy. Pokud se rozhodnete pro výrobek značkové firmy, určitě si připlatíte, ale na druhou stranu můžete počítat s nejrůznějšími výhodami, např. prodlouženou zárukou, odborným pozáručním servisem apod.

Při výběru vláčecího prutu na sumce raději pořádně prohlížejte a testujte, než si vyberete ten pravý! Měly by vás zajímat všechny výše

▼ S vláčecím multiplikátorem zdoláte nejen sumčí caparty, ale i trofejní exempláře.

uvedené body a nezapomeňte také na základní pravidlo: Prut vám musí padnout nejen do oka, ale i do dlaně!

■ Jak vybrat vláčecí naviják na sumce

V předešlých odstavcích jsme vybírali vhodný vláčecí prut na sumce. Nyní bude řeč o dalším, ale neméně důležitém doplňku k přívlačí – o navijáku! Jako k Julii patří Romeo, tak patří k vláčecímu prutu vhodný vláčecí naviják. Ovšem ke správnému sumčímu vláčáku výhradně naviják „první jakosti“, jedině tak se stane nepostradatelným pomocníkem, nikoli proklínaným objektem. Maximální kvalita není jen jakousi otrápanou frází, jelikož je naviják během vláčení neustále v akci a nese největší zátěž z celého vybavení.

Vláčecí multiplikátor

Protože se při přívlači sumců chytá na větší, respektive těžší nástrahy, skvěle se uplatní vláčecí multiplikátor. Umění ovládat „multík“ není pouhou frajeřinou. Tento druh navijáku je přizpůsoben lovu velkých ryb, a tak má oproti smekacímu navijáku řadu výhod.

Nejdůležitější je ta, že se šňůra (vlasec) odvíjí přímo z cívky, a proto není nijak lomena přes rolničku, jako tomu bývá u smekacího navijáku. Docílíte tak lepšího kontaktu s rybou, brzdový systém je mnohem spolehlivější a umožňuje bezpečné uvolňování šňůry z cívky, aniž by tato byla poškozována zvýšeným třením nebo kroucením. Při dlouhodobém zdolávání velkého sumce navíc netrpí přetížením ani brzdový mechanismus, k čemuž dochází u běžných smekacích navijáků.

A tak za jedinou nevýhodu vláčecích multiplikátorů jsou v našich podmínkách považovány o něco složitější náhozy. Techniku nahazování však začátečník snáze zvládne s dostatkem levného tréninkového vlasce a s pomocí někoho, kdo umí naviják ovládat! Dostat tento typ navijáku pod kontrolu není zase tak složité, vždyť v zámoří s ním vláčí bezmála 100 % všech rybářů, a to včetně žen a malých dětí.

Smekací naviják

Tento naviják je bližší Evropanům. Ovládnání je sice podstatně jednodušší, má však své slabiny, o čemž jsem se již zmínil v souvislosti s lovem vyložené velkých ryb. Jak by měl tedy vypadat smekací naviják pro sumčí přívlači? Požadavky na kvalitu jsou při výběru následující:

Velikost navijáku

Ani malý (vzhledem k nižší kapacitě cívky), ani velký naviják (kvůli vyšší hmotnosti navijáku). Ideální je střední velikost označovaná číslicí začínající 4 (40, 400, 4000). Použít můžete i navijáky v nejbližší velikosti směrem na obě strany (označení 3500 nebo 5000).

Hmotnost navijáku

Neměla by přesáhnout 400 g (hmotnost i s prutem nejlépe do 600 g). Při celodenní přívlači je každý gram navíc náramně cítit, obzvláště při přívlači v typickém džunglovitém terénu sumčích řek za parného počasí. Pokud nejste „vláčejičimi masochisty“, pak by mělo být šetření sil vaší prioritou!

► *Běžný vláčecí prut na štiky zvládne bez problémů i sumce do dvaceti kilogramů.*

▲ *Vhodné typy celokovových smekacích navijáků na sumčí přívlač: s přední brzdou (Penn) a se středovou brzdou (model Suverän fy Abu Garcia).*

Kapacita navijáku

Na cívku středního typu navijáku se navine 170–200 metrů vlasce o průměru 0,30 mm. Stejně pevné, ale tenčí šňůry navinete ještě více. Taková kapacita navijáku je při vláčení na našich řekách plně dostačující.

Stačí i cestovateli, který se chystá vláčet v mohutných řekách, např. v Pádu, Rhôně nebo v Dunaji, to ovšem pouze za předpokladu, že bude nedaleko jejich stanoviště připravena funkční loď. Cívku navijáku však musí mít za všech okolností plnou! Dostatečný návin umožňuje daleké náhozy a navíc je rezervní „zásobárnou“ vlasce (šňůry) při dlouhém a dalekém výpadu pořádného sumce. Smutný je pohled na sumcaře stojícího na břehu s prázdným navijákem...

Materiál navijáku

Měli byste mít alespoň celokovovou cívku, poněvadž je mnohem pevnější než grafitová. Při brzdění velké ryby se totiž splétaná šňůra značně zařezává do středu cívky, což může vést k deformaci, ba dokonce ke zničení cívky. Já bych se však přimlouval za kovový naviják. Pozor, na povrchu grafitového skeletu spousty nabízených navijáků se nachází jen „metalové pozlátko“! Celokovový plášť se určitě vyplatí, i když tím naviják nabude na hmotnosti. Jenže větší pevnost a odolnost za to stojí!

Na vlastní oči jsem například viděl, jak rybář ulomil grafitovou nožku při trhání třpytky na splétané šňůře a „vystřelený“ naviják mu

ve vteřině „očesal“ z prutu všechna očka. Dotyčnému zbyly jen téměř holý „bič“ a oči pro pláč! Případ s podobným koncem znám i z doslechu, tehdy ale nebyla kamenem úrazu vázka, nýbrž rozjetý sumec spolu se zaseklou brzdou navijáku!

Brzda navijáku

Bez spolehlivé brzdy se při sumčí přívlači neobejdete. Přední brzda je výrazně lepší, neboť podložky o větším průměru zajišťují spolehlivější brzdový účinek (dobrou alternativou je i středová brzda opatřená většími podložkami, známá třeba z navijáku Suverän firmy Abu Garcia). Navijáky se zadní brzdou tolik odolné nejsou. Například kamarádovi, jenž příležitostně opravuje rybářské náčiní, prošlo rukama již několik modelů se zadní brzdou, jimž se při úporném sumcově úniku obrousily nebo zasekly podložky – a brzda byla rázem nefunkční.

▲ *Zadní brzda navijáku vydrží i důrazný tah středně velkého sumce (do 20 kg). Není však dimenzována ke zdolávání kusů vážících dvojnásobek.*

Převod navijáku

Vláčecí navijáky mají převážně rychlostní převody od pomalejších 4,2:1 až po rychlé 5,7:1. Pro sumčí přívlač vcelku postačí pomalejší převodový poměr, nástrahy totiž nevodíte příliš rychle (vousáci jsou spíše lenoši) a lovíte většinou v hlubších a pomalu plynoucích tocích.

Počty ložisek

Slušný smekací naviják musí mít minimálně tři kvalitní ložiska (na rotoru, rolničce a kličce). Navijáky pro přívlač mívají ložiska osazená i další namáhaná místa v soukolí, a tak se počty mohou vyšplhat na pět i více kusů.